

Lainsäädäntöneuvos Hannu Miettinen

Helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskeva sopimus; sopimuksen liitteen 1 muutosehdotukset

Suomi on liittynyt vuonna 1980 helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksista ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävästä erityiskalustosta tehtyyn sopimukseen (ATP-sopimus, SopS 48/1981), joka tuli Suomen osalta voimaan 31.7.1981.

Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UNECE) helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kuljetuksia käsittelevä työryhmä (Working Party on the Transport of Perishable Foodstuffs) on ehdottanut muutoksia sopimukseen ja toimittanut muutosehdotukset YK:n pääsihteerille 5.2.2025. Muutosehdotukset on toimitettu tiedoksi jäsenmaille 6.2.2025.

ATP-sopimuksen 18 artiklan mukaan jokainen osapuoli voi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun muutosehdotukset on toimitettu tiedoksi, ilmoittaa vastustavansa muutoksia. Jos ehdotettua muutosta vastustetaan, muutos katsotaan hylätyksi, eikä sillä ole vaikutuksia. Jos muutoksia ei vastusteta kuuden kuukauden aikana, katsotaan ne automaattisesti hyväksytyiksi ja ne astuvat voimaan kuuden kuukauden kuluttua hyväksymisestä. Vastaavasti osapuoli voi ilmoittaa aikovansa hyväksyä ehdotuksen samalla ilmoittaen, että hyväksymiselle välttämättömiä ehtoja ei vielä ole täytetty kyseisessä maassa. Tässä tapauksessa osapuoli voi ilmoittaa vastustavansa muutosta yhdeksän kuukauden kuluessa alkuperäisen kuuden kuukauden ajanjakson päättymisestä. Tällöin muutosehdotus katsotaan hylätyksi. Muussa tapauksessa muutos tulee voimaan mainitun yhdeksän kuukauden ajanjakson päättyessä. Osapuoli voi myös ennen em. yhdeksän kuukauden jakson päättymistä ilmoittaa hyväksyvänsä muutosehdotuksen, jolloin muutosehdotus astuu voimaan kuuden kuukauden kuluttua hyväksymisestä.

Ehdotetut muutokset ovat kaluston testaukseen liittyviä lisäyksiä ja tarkennuksia, joista monet ovat puhtaasti kielellisiä tai teknisiä. Keskeisimmät muutokset pitävät sisällään seuraavaa: tekstiin tehdään kielellisiä selvennyksiä, täsmennetään ei-itsenäisen kuljetusvälineen kausitarkastuksen jäähdytyskoetta, erotetaan kylmäaineen vaihto omaksi kappaleekseen, yksinkertaistetaan ja nopeutetaan lämmitetyn kuljetusvälineen kausitarkastuksen lämmityskoetta jättämällä pois ylläpitojakso, asetetaan aikaraja vaaditun lämpötilan saavuttamiselle, yksinkertaistetaan ja nopeutetaan koneellisesti jäähdytetyn ja lämmitetyn kuljetusvälineen kausitarkastuksen lämmityskoetta jättämällä pois ylläpitojakso, asetetaan aikaraja vaaditun lämpötilan saavuttamiselle, lisätään korin tyyppitestiraporttiin luettelo eristyskykyyn vaikuttavista komponenteista ja muista tekijöistä, lisätään kylmäkoneen tyyppitestiraporttiin luettelo kylmäkoneen ominaisuuksiin vaikuttavista komponenteista ja muista tekijöistä, tarkennetaan lähtömaan antaman ATP-todistuksen voimassaoloa maahantuontitapauksissa, tarkennetaan ilmankiertovaatimusta tilanteissa, joissa kuormatilan sisälämpötila on saavutettu, täsmennetään tiettyjen jäähdytyskokeiden toteuttamistapaa, täsmennetään moniosastoisen kuljetusvälineen määritelmää, lisätään monilämpötilaisen kuljetusvälineen määritelmä, lisätään väliseinää koskevia määritelmiä sekä tarkennetaan vaatimuksia pakastekuljetusten lämpötilan seurantalaitteiden tarkastuksille ja vaatimuksia tarkastuksia tekeville tahoille

Ehdotukset olivat kansallisella lausuntokierroksella 26.3.2025 – 23.5.2025 eikä kukaan lausujista vastustanut niitä. Ehdotukset eivät sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia tai muuten eduskunnan suostumuksen vaatimia määräyksiä. Sopimusmuutokset tulevat voimaan aikaisintaan keväällä 2026.

Edellä olevan perusteella esitetään, että Tasavallan Presidentti hyväksyy helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksista ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävästä erityiskalustosta tehtyyn sopimukseen ehdotetut muutokset.

Liite: Ehdotetut muutokset ja korjaukset

Helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kuljetuksia käsittelevän työryhmän 80. ja 81. istunnot 24.–27. lokakuuta 2023 ja 29.10.–1.11.2024.

Helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kuljetuksia käsittelevän työryhmän 80. istunto

Liite II

[Alkukielet: englanti ja ranska]

ATP-sopimukseen ehdotetut muutokset

1. Kaikkialla ATP-sopimuksessa

Korvataan nykyisissä yhtälöissä kertomerkit ”*”, ”.” ja ”.” merkillä ”×”.

(Viiteasiakirja: epävirallinen asiakirja INF.11)

2. Kaikkialla ATP-sopimuksessa

Lisätään yksiköiden väliin kertomerkki ”.”.

(Viiteasiakirja: epävirallinen asiakirja INF.11)

3. Liite 1, lisäys 1, kohta 3

Korvataan englanninkielisessä versiossa ilmaisu ”confirm its identity” ilmaisulla ”verify its conformity”. Muutos ei vaikuta suomenkieliseen versioon. Lisätään suomenkieliseen versioon ilmaisun ”edellyttää silmämääräistä tarkastusta” jälkeen sanat ”sen vaatimustenmukaisuuden todentamiseksi”.

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2023/16)

4. Liite 1, lisäys 2, kohta 6.2.2(i)

Lisätään ensimmäiseen virkkeeseen sanan ”vakiintumisen” jälkeen alaviite (1), jonka sisältö on seuraava:

”⁽¹⁾ Kuljetusväline voidaan esijähdyttää ennen testiä.”

Lisätään ensimmäisen virkkeen jälkeen seuraava uusi teksti:

”Huomioon otettava sisälämpötila on kahden anturin testausjakson aikana mitattu keskimääräinen lämpötila. Kuljetusvälineen katsotaan olevan vaatimusten mukainen, jos se täyttää seuraavat ehdot:

Keskimääräinen sisälämpötila sisältyy jäljempänä määriteltyihin alueisiin:

luokan lämpötilan vaihtelujen amplitudi on +/- 3 °C.”

(Viiteasiakirjat: ECE/TRANS/WP.11/2023/11 ja epävirallinen asiakirja INF.16 muutoksineen)

5. Liite 1, lisäys 2, kohta 6.2.3

Lisätään uusi otsikko ennen nykyistä kohtaa seuraavasti:

”6.2.3 Kylmäaineen vaihtaminen”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2023/14)

6. Liite 1, lisäys 2, kohta 6.3

Muutetaan ensimmäinen virke seuraavanlaiseksi:

”On varmistettava, että tyhjän kuljetusvälineen sisälämpötilan ja ulkolämpötilan välinen ero, joka tässä liitteessä kuvatulla tavalla määrää, mihin luokkaan kuljetusväline kuuluu (ero 22 °C luokassa A, 32 °C luokassa B, 42 °C luokassa C ja 52 °C luokassa D), voidaan saada aikaan enintään 360 minuutissa.”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2023/18 muutoksineen)

7. Liite 1, lisäys 2, kohta 6.4(ii)

Muutetaan sisältö seuraavanlaiseksi:

”(ii) Toisessa vaiheessa on varmistettava, että tyhjän kuljetusvälineen sisälämpötilan ja ulkolämpötilan ero, joka tässä liitteessä kuvatulla tavalla määrää, mihin luokkaan kuljetusväline kuuluu (ero 22 °C luokassa A, E ja I, 32 °C luokassa B, F ja J, 42 °C luokassa C, G ja K ja 52 °C luokassa D, H ja L), voidaan saavuttaa enintään 360 minuutissa.”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2023/18 muutoksineen)

8. Liite 1, lisäys 2, kohta 8, MALLI nro 1 A

Lisätään loppuun seuraava luettelo:

”Luettelo tärkeimmistä eristykseen liittyvistä osista

Päämitat	Korin sisäpinta-ala S_i	m^2
	Korin ulkopinta-ala S_e	m^2
Korin seinämien rakenne ^a	Katto	
	Lattia	
	Sivut	
Korin rakenteelliset erityispiirteet	Ovien määrä	
	Tuuletusaukkojen määrä	
	Jäähdytysaineen lisäysaukkojen määrä	
Lisävarusteet ^b	Määrä ja malli	

^a Tärkeimmät materiaalit ja niiden ainesvahvuudet sekä korin seinäpaneelien paksuus

^b Lisävarusteet, jotka voivat vaikuttaa K-arvoon

Huomautus: Kukin osa tai ominaisuus on ymmärrettävä merkityksessä 'tarvittaessa'.”

(Viiteasiakirjat: ECE/TRANS/WP.11/2023/12)

9. Liite 1, lisäys 2, kohta 8, MALLI nro 12

Lisätään loppuun seuraavat luettelot:

”Luettelo tärkeimmistä voimanlähteeseen liittyvistä osista

Kompressorin käyttövoima

Sähköinen voimanlähde	Malli	
	Virran tyyppi (AC/DC)	
	Nimellislähtöteho	kW
	Nimellisa nopeus (tarvittaessa)	1/min
	Käyttöjännite	V
	Taajuus	Hz
Polttomoottori	Malli	
	Sylinterien määrä	
	Iskutilavuus	cm ³
	Nimellislähtöteho	kW
	Nimellisa nopeus	1/min
	Polttoaine	
Hydraulimoottori	Malli	
	Käyttövoima	
Muu koneellinen käyttö	Nimellisa nopeus	1/min
	Vähimmäisa nopeus	1/min

Huomautus: Kukin osa tai ominaisuus on ymmärrettävä merkityksessä 'tarvittaessa'.

Luettelo tärkeimmistä kylmän/lämmön tuotantoon ja jakeluun liittyvistä osista

Kylmäaine	Kylmäaine		
	Kylmäaineen täyttö	kg	
Kompressori	Malli		
	Sylinterien määrä		
	Iskutilavuus	cm ³	
	Nimellispyörimisa nopeus	1/min	
Lämmönvaihtimet	Malli		
	<i>Lauhdutin</i>	Putkien määrä	
	<i>Höyrystin</i>	Lamellien väli	mm
		Putken tyyppi	
		Putken halkaisija	mm
		Lämmönvaihtopinta-ala	m ²
		Otsapinta-ala	m ²
Lämmönvaihtimet Puhaltimet	Puhaltimien määrä		
	<i>Lauhdutin</i>	Puhaltimen malli (aksiaali/radiaali)	
	<i>Höyrystin</i>	Siipien määrä puhallinta kohti	
		Puhaltimen halkaisija	mm
		Nimellisteho	W
		Kokonaistuotto, kun vastapaine on	(m ³ /h)

tai

Nimellispyörimisnopeus 1/min

Käyttövoima

Paisuntaventtiili

Malli

Huomautus: Kukin osa tai ominaisuus on ymmärrettävä merkityksessä 'tarvittaessa'."

(Viiteasiakirjat: ECE/TRANS/WP.11/2023/12)

10. Liite 1, lisäys 3, osa A

Poistetaan otsikon alta molemmat siirtymäkauden määräykset.

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2023/14)

Helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kuljetuksia käsittelevän työryhmän 81. istunto

Liite II

[Alkukielet: englanti ja ranska]

ATP-sopimukseen ehdotetut muutokset

1. Liite 1, kohta 7

Muutetaan 'kuljetusvälineen' määritelmä seuraavanlaiseksi:

"Kuljetusvälineellä tarkoitetaan osakokoonpanoa, joka muodostaa eristetyn korin ja sen tukirakenteet, joita tarvitaan sen kuljettamiseksi maantiellä ja rautateitse. Mahdollinen lämmönsäätölaitteisto on osa tätä osakokoonpanoa."

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/5)

2. Liite 1, lisäys 1, kohta 3(b)

Muutetaan englanninkielisen version toinen virke seuraavanlaiseksi:

"This certificate will be treated as a provisional certificate, if necessary, with a maximum validity of six months." Muutos ei vaikuta suomenkieliseen versioon.

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/29, ehdotus 6)

3. Liite 1, lisäys 1, kohta 3(b)

Korvataan englanninkielisen version viimeisessä virkkeessä ilmaisu "Multi Temperature, Multi Compartment equipment" ilmaisulla "multi-temperature, multi-compartment equipment". Muutos ei vaikuta suomenkieliseen versioon. Korvataan suomenkielisen version viimeisessä lauseessa ilmaisu "myös on toimitettava myös todistus vaatimustenmukaisuusvakuutus" ilmaisulla "on toimitettava myös vaatimustenmukaisuusvakuutus".

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/9, osa E)

4. Liite 1, lisäys 1, kohta 3(c)

Korvataan englanninkielisen version viimeisessä virkkeessä ilmaisu "Multi Temperature, Multi Compartment equipment" ilmaisulla "multi-temperature, multi-compartment equipment". Muutos ei vaikuta suomenkieliseen versioon. Korvataan suomenkielisen version viimeisessä lauseessa ilmaisu "myös on toimitettava myös laskelma" ilmaisulla "on toimitettava myös laskelma".

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/9, osa E)

5. Liite 1, lisäys 2, kohta 2.2.1

Korvataan englanninkielisessä versiossa ilmaisu "multiple-compartment tank" ilmaisulla "multi-compartment tank". Muutos ei vaikuta suomenkieliseen versioon.

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/9, osa E)

6. Liite 1, lisäys 2, kohta 3.2.8

Korvataan seuraava virke:

"Ilmavirtaa voidaan säätää osakuormalla käytettäessä asetuslämpötilan saavuttamisen jälkeen, ja jos luokan lämpötila saavutetaan, ilmavirran ei tarvitse olla jatkuvaa."

seuraavasti:

”Ilmavirtaa voidaan säätää osakuormalla käytettäessä asetuslämpötilan saavuttamisen jälkeen, eikä ilmavirran tarvitse olla jatkuvaa.”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/13 muutoksineen)

7. Liite 1, lisäys 2, kohta 5.1

Korvataan alakohdian merkintätapa (i)–(vi) merkintätavalla (a)–(f) ja muutetaan alakohdan (e) sisältö seuraavanlaiseksi:

”(e) yksiosastoisten kuljetusvälineiden sisätilan tai moniosastoisten kuljetusvälineiden sisätilojen kunto”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/9, osa A muutoksineen)

8. Liite 1, lisäys 2, kohta 6.2

Muutetaan alakohdan (iii) alun sisältö seuraavanlaiseksi:

”(iii) Moniosastoinen ja monilämpötilainen kuljetusväline

Kohdassa (i) kuvattu testi on suoritettava samanaikaisesti kaikille osastoille. Jos väliseinät ovat siirrettäviä, ne on testauksen ajaksi sijoitettava niin, että osastojen tilavuudet vastaavat suurinta jäähdystystehon tarvetta.

Mittauksia on jatkettava, kunnes kahden kuhunkin osastoon sijoitetun anturin mittaustuloksista lämpimämpi vastaa luokan lämpötilaa.

Jos kyseessä on monilämpötilainen kuljetusväline, jonka osastojen lämpötilaa voi muuttaa, on suoritettava lisäksi palautuvuustesti: ...”. (Loppu säilyy muuttumattomana.)

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/9, osa B)

9. Liite 1, lisäys 2, kohta 6.2.2

Muutetaan alakohdan (ii) viimeisen kappaleen sisältö seuraavanlaiseksi:

”Tämä ehto ei koske kuljetusvälinettä, joka on valmistettu ennen tammikuun 6. päivää 2018. Tällaisen kuljetusvälineen on täytettävä kohdan 6.2.1(i) tai 6.2.1(ii) mukaiset kuljetusvälineen valmistuspäivänä voimassa olleet vaatimukset.”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/10)

10. Liite 1, lisäys 2, kohta 7

Muutetaan osan 7 otsikko seuraavanlaiseksi:

”Menettelyohjeet koneellisten monilämpötilaisten jäähdystyslaitteiden tehokkuuden mittaamiseksi ja moniosastoisen, monilämpötilaisen kaluston mitoittamiseksi.”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/9, osa D)

11. Liite 1, lisäys 2, kohta 7.1

Muutetaan moniosastoisen kuljetusvälineen määritelmä seuraavanlaiseksi:

”(a) Moniosastoinen kuljetusväline: Kuljetusväline, jossa on vähintään kaksi eristettyä osastoa. Ne on jaettu vähintään yhdellä liitteen 1 lisäyksen 2 kohdassa 7.3.7 määritellyllä väliseinällä, jonka avulla voidaan taata osastojen geometrinen erottaminen koko kuljetuksen ajaksi ja niiden käyttö eri lämpötiloissa.”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/4 muutoksineen)

12. Liite 1, lisäys 2, kohta 7.1

Lisätään uusi alakohhta (b), jonka teksti on seuraava:

”(b) Monilämpötilainen kuljetusväline: Moniosastoinen kuljetusväline, jonka kussakin osastossa voidaan ylläpitää eri lämpötilaa.”

Seuraavat alakohdat numeroidaan uudelleen vastaavasti.

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/9, osa C muutoksineen)

13. Liite 1, lisäys 2, kohta 7.3.4

Korvataan viimeisessä virkkeessä ilmaisu ”eristetty osasto” ilmaisulla ”ilmastoimaton osasto”.

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/25)

14. Liite 1, lisäys 2, kohta 7.3.7

Lisätään loppuun seuraavat määritelmät aakkosjärjestyksessä:

”Määritelmät

- (a) Väliseinä: Eristemateriaalista koostuva paneeli, jonka avulla voidaan rajoittaa kuljetusvälineen sisätilavuutta muodostamalla kaksi vierekkäistä osastoa.
- (b) Kiinteä väliseinä: Väliseinä, jota ei voi liikutella.
- (c) Siirrettävä väliseinä: Yhdestä tai useammasta paneelistä koostuva väliseinä, joka voidaan sijoittaa eri paikkoihin osaston sisätilavuuden lisäämiseksi tai rajoittamiseksi.
- (d) Pitkittäinen väliseinä: Väliseinä, joka on sijoitettu kuljetusvälineeseen nähden pituussuunnassa.
- (e) Poikittainen väliseinä: Väliseinä, joka on sijoitettu kuljetusvälineeseen nähden poikittain.”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/6)

15. Liite 1, lisäys 2, kohta 8

Muutetaan testiraporttimallissa 12 taulukon ”Lämmönvaihtimet” viimeinen rivi seuraavanlaiseksi:

”

Käyttövoima (Kuvaus: tasavirta/vaihtovirta, taajuus ym.)		
--	--	--

”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/28)

16. Liite 1, lisäys 2, kohta 8

Korvataan englanninkielisessä versiossa testiraporttimallin 14 otsikon ilmaisu ”Multi Temperature – Multi compartment equipment” ilmaisulla ”multi-temperature – multi-compartment equipment”. Muutos ei vaikuta suomenkieliseen versioon.

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/9, osa E)

17. Liite 2, lisäys 1

Muutetaan sisältö seuraavanlaiseksi:

- ”1. Kuljetusvälineessä täytyy olla lämpötilan mittaus- ja tallennuslaite (jäljempänä ’mittauslaite’) ihmisravinnoksi tarkoitettuihin pakastettuihin elintarvikkeisiin vaikuttavan ilman lämpötilan seuraamista varten.

2. Kustakin kuljetuksesta tallennetut lämpötilatiedot on päivättävä, ja toimijan on säilytettävä niitä elintarvikkeen laadun mukaan vähintään yhden vuoden ajan.
3. Laitteen on täytettävä standardin EN 12830:2018 vaatimukset.
4. Valtuutetun tahon on tarkastettava mittauslaite vähintään kahdessa mittauspisteessä standardin EN 13486:2023 mukaisesti. Tarkastusasiakirjojen tulee olla toimivaltaisten ATP-viranomaisten saatavilla.

Tarkastukset saa suorittaa ainoastaan joko akkreditoitu laitos tai sen maan toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä laitos, jossa kuljetusväline on rekisteröity tai kirjattu. Hyväksynnän saamiseksi toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että tarkastuslaitoksen henkilöstö on asianmukaisesti koulutettu toimivaltaisen viranomaisen vahvistamien menettelyjen mukaisesti.

Hyväksytyjen laitosten on käytettävä mittauslaitteita, jotka on kalibroitu standardin EN 17025:2017 mukaisesti akkreditoitussa laboratorioissa.

5. Siirtymäkauden toimenpiteet:
 - 5.1 Käytössä olevia standardin EN 12830:1999 mukaisia lämpötilapiirtureita voi edelleen käyttää.
 - 5.2 Kohdassa 2, 3 ja 4 tarkoitettuja toimenpiteitä on sovellettava viimeistään 12 kuukauden kuluttua voimaantulopäivästä [pp.kk.vvvvv].”

(Viiteasiakirja: ECE/TRANS/WP.11/2024/12, sellaisena kuin se on muutettuna epävirallisella asiakirjalla INF.13)